

Становище

**От проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев, Стопански факултет при
Югозоподния университет ”Неофит Рилски”**

**във връзка с обявен в Софийския университет, Стопански факултет,
конкурс за заемане на академична длъжност професор по професионално
направление 3.8 икономика (Институционална икономика, поведенческа
икономика и икономически теории – на англий-
ски език и немски език)**

Това становище представям като член на Научното жури по цитирания конкурс, на основание на заповед № РД 38 – 451 /26.07. 2019 г на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“. То е изготвено в съответствие със Закона за Развитие на Академичния Състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника на Министерския съвет за прилагане на ЗРАСРБ, Правилниците за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности на СУ и на ФМИ.

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 52/02.07.2019 г. За участие в него е подал документи единствен кандидат доцент Теодор Венков Седларски.

1. Общо описание на представените материали

Като член на Научното жури по конкурса съм получил необходимите документи на кандидата: заявление за участие в конкурса, автобиография,

списъци с публикации (общ и представени за конкурса), авторска справка за трудовете, справка за цитиранията, статии за участие в конкурса.

Според Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) чл. 26(1), Правилника да прилагане на Закона и Количествени изисквания за заемане на академични длъжности в Стопанския факултет на СУ „Свети Климент Охридски” (професионални направления 3.8 „Икономика“ и 3.7 „Администрация и управление“), кандидатите за заемане на административната длъжност професор са длъжни:

1. Да са придобили образователната и научна степен „доктор”
2. Да са заемали академичната длъжност „доцент“ в Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ или в друго висше училище или научна организация не по-малко от две академични години, или не по-малко от пет години да са били преподаватели, включително хонорувани, в Стопанския факултет или в друго висше училище или научна организация.
3. Да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, на научната степен „доктор на науките“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Според представените документи доц. Теодор Венков Седларски отговаря на всички отбелязани изисквания, както и на Допълнителните изисквания за Стопански факултет съгласно ЗРАСРБ (Чл.15 ал.1) и ППЗРАСРБ (Чл.60 ал.3) – след заемане на академична длъжност „доцент“.

2. Обща характеристика на научната, преподавателската и научно-приложната дейност на кандидата

В документите за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности са посочени и няколко допълнителни (незадължителни) изисквания, които са свързани с научната, преподавателската и научно-приложната дейност на кандидатите за доцент.

От гледна точка на преподавателската дейност, за кандидата Теодор Венков Седларски можем да кажем, че отговаря напълно на тези изисквания. Той е бил научен ръководител на трима успешно защитили докторанти-Божидар Недев, Васил Стоянов и Стойко Митов. Той е лектор и основен титуляр в няколко задължителни и избираеми курса. Участва в научни семинари, провеждане на държавни изпити и всички други необходими учебни дейности.

Теодор Венков Седларски е ръководител на 7 национални научни проекта, а по линията на Сфия Техпарк е част от екип по международен научен проект „Сътрудничество за обмяна на опит за интернационализация на български и корейски МСП”, участва и в редица други международни научни проекти.

3. Анализ на научните и научно-приложните постижения на кандидата

Общият брой на научните публикации на Теодор Венков Седларски е 63. От тях 4 монографии, три глави в сборници плюс съставителство, два учебника, две студии, 50 статии в научни списания и две публикации в сборници от конференции.

За конкурса доцент Седларски представя 42 публикации, от които една монография, три глави от сборници, два учебника, две студии, 32 статии и две публикации от сборници в конференции.

Преди всичко трябва да се отбележат две страни, свързани с научната продукция на доцент Седларски- изключителната широта и задълбоченост на неговите научни дирения.

В хронологичен план неговите публикации засягат научни теории и концепции от древността /Аристотел, Ксенофон/ и завършват с последните развития на теоретичната мисъл от периода след глобалната финансово-икономически криза от 2008-2009 г.

От гледна точка на теоретичните школи, обект на анализ в трудовете на доцент Седларски трябва да споменем основателите на съвременната политикономия, неокласическата икономическа мисъл, новата австрийска школа, кейнсианството, монетаризма, институционалната школа, теорията на поведенческите финанси, международните икономически отношения и др.

Авторът групира своите научни приноси в следните пет области- борба за социален статус, поведенчески финанси, икономика на щастието, анализ на развитието на икономическите теории и преподаване на икономически теории и международна икономика

При изследването на ролята на социалния статус авторът обръща внимание на следните проблеми- емпирична проверка на хипотезите относно влиянието на социалния статус върху стопанското поведение на икономическите агенти; формулирани са ефектите и проявленията на статусната надпревара; доразвита е концепцията за пазарите, на които победителите получават всичко; анализирани са социалнопсихологическите ефекти от съвместното влияние на стремежа към по-висок социален статус и други съвременни пазарни тенденции; с използване на инструментариума на поведенческата икономика са формулирани ефектите от статусното сравнение върху субективното благосъстояние в съвременните пазарни икономики;

обосновано е въвеждането на мерки в областта на стопанската политика за противопоставяне на неблагоприятните ефекти от статусната надпревара върху ефективното разпределение на ресурси в икономиката и качеството на вземаните от индивидите житейски и кариерни решения; обогатен е новоинституционалният анализ в посока дългосрочната устойчивост на пазарната обществена система.

В областта на поведенческите финанси приносите на автора са свеждат до: заместване на класическата теория на ефективните пазари с поведенческа теория на портфейла, анализ на известни аномалии на пазара; анализирани са ефектите, свързани с поведенческите финанси върху публичния сектор; проследени са причините и специфичното развитие на глобалната финансова и икономическа криза от 2007 - 2008 г., използвайки концепции от изследователската област на поведенческите финанси.

По отношение икономиката на щастието приносите на автора могат да бъдат резюмирани в следните направления- обосноваване на икономически политики, базираци се върху достиженията на икономиката на щастието; обосноваване на показатели за оценка на личното субективно благосъстояние и националните равнища на щастието; изведен е оптималният институционален комплекс, създаващ условия за устойчив икономически растеж; проследено е влиянието на редица макроикономически фактори върху удовлетвореността от живота, представено е обяснение за непроменените нива на щастие, независимо от повишаването на жизнения стандарт; изведено е влиянието на т.нар. Вебленови ефекти върху индивидуалното разпределение на времето между работа и почивка, обобщена са представени емпирични подходи за анализ на ефектите от относителната бедност.

При анализа на развитието на икономическите теории авторът формулира такива приноси, като сравнителен анализ на подходите и методите

при отделните икономически школи; теоретичен обзор на теории и концепции за връзката между формалните и неформалните институции; анализирани са институционалните аспекти на устойчивото икономическо развитие като са изведени основните фактори в тази посока.

В областта на преподаването на икономически теории и международна икономика авторът акцентира върху разглеждането на концептуалните и методическите особености на преподаването и изучаването на икономически теории, които се изхожда от техния полемичен характер, теоретично равнище и интердисциплинарна същност; анализирани са специфичните теоретични и приложни проноси на Д. Рикардо; в съавторство е разработено учебно помагало, включващо систематизирани теоретични познания в областта на международната търговия и международните икономически отношения; дискутирани са възможностите университетското образование в областта на икономическите теории да развива познавателния потенциал и професионалната компетентност.

Така обобщени приносите на доцент Теодор Венков Седларски правилно отразяват фактическото равнище на представените за рецензиране трудове.

4. Отражение на резултатите на кандидата в трудовете на други автори

Общият брой на забелязаните цитати (без преки и косвени автоцитати) на всички трудове на доцент Теодор Венков Седларски е 26.

Цитиранията засягат съществени и важни теоретични и приложни изводи на публикациите на автора.

Броят на забелязаните цитати отговаря на изискванията за заемане на длъжността професор.

5. Критични бележки и препоръки

Както беше отбелязано, трудовете на децент Теодор Венков Седларски се отличават с разностранност и задълбоченост.

Основна черта на представените публикации е тяхната аналитичност. Това, което може да се препоръчи при бъдещите изследвания на доцент Седларски е наблягането върху преминаване от анализ към синтез, т.е. към едно по-широко интерпретиране на направените аналитични изводи. В частност, поведенческите характеристики на потребителите, анализирани в разработките на доцент Седларски модифицират кривите на търсенето както от гледна точка на частното, така и на общото равновесие на икономическите системи. Например, икономическите агенти, проявяващи поведение, описано в аналитичните трудове на Седларски, е в противоречие с принципа на общата взаимозаменяемост на продуктите и не допуска движение на системата от пазари към равновесие, т.е. икономическите системи, населени с икономически агенти с нетрадиционно поведение, са нестабилни и изискват регулиране. По-пълното отчитане на тези аспекти от изследванията на доцент Седларски би могло да бъде в центъра на бъдещите теоретични дирения на автора.

6. Заключение

На основание на всички по-горе цитирани факти и съгласно изискванията на закона и правилниците давам силно положителна оценка на представените материали от доцент Теодор Венков Седларски. Тъй като кандидатът е представила всички изискуеми документи и те напълно удовлетворяват всички изисквания на ЗРАСРБ и на останалите нормативни

документи, както и поради изключително високото качество на приложените публикации и пълното им съответствие с целите конкурса, убедено препоръчвам на уважаемото жури да избере доцент Теодор Венков Седларски на длъжността „професор” в Стопанския факултет на Софийския университет в професионално направление: **3.8 Икономика (Институционална икономика, поведенческа икономика и икономически теории – на английски език и немски език).**

Дата: 9.10.2019 г.

Изготвил становището:

/проф. Ганчо Тодоров Ганчев/